

POSTĘPOWANIA UPROSZCZONE O CHARAKTERZE ADMINISTRACYJNYM

mgr Adam Domański

Zakład Postępowania Administracyjnego i Sądownictwa Administracyjnego
WPAiE UWr

Spis treści

- I. Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń,
- II. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków,
- III. Dodatek:** Uproszczone postępowanie administracyjne,
- IV. Kazus na plus z aktywności.

I. Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń – informacje ogólne

- Postępowanie to jest regulowane przepisami art. 217-220 k.p.a.;
- Jest to uproszczone postępowanie o charakterze administracyjnym **(postępowanie uproszczone o charakterze administracyjnym TO NIE uproszczone postępowanie administracyjne!!!)**;
- Postępowanie to cechuje się odformalizowaniem, odnosi się do szerokiego kręgu podmiotów, którym nie stawia się wymogów dotyczących stron postępowania administracyjnego;
- Czynności proceduralne dokonywane są przez organy administracji publicznej;
- Postępowanie w sprawie wydawania zaświadczeń jest uproszczone z uwagi na małą liczbę przepisów regulujących to postępowanie, ale także niski stopień formalizacji czynności tego postępowania;
- Muszą jednak być zachowane pewne rygory, gdyż chodzi o wystawienie dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 76 k.p.a.;
- Z tego powodu niektóre przepisy regulujące to postępowanie dają podstawę do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu jurysdykcyjnym.

I. Zaświadczenie – charakterystyka pojęcia cz. 1

- Zaświadczenie stanowi czynność faktyczną lub materialnotechniczną organu administracji publicznej, jest środkiem dowodowym, o którym mowa w art. 76 k.p.a.;
- **ZAŚWIADCZENIE NIE JEST AKTEM ADMINISTRACYJNYM (DECYZJĄ ADMINISTRACYJNĄ);**
- Jest to potwierdzenie pewnego stanu rzeczy, urzędowa informacja o stanie prawnym lub faktycznym. Potwierdza pewien stan rzeczy istniejący w dniu jego wydania;
- Jest pochodną istniejących faktów lub stanu prawnego. W związku z tym wraz z ich zmianą, zaświadczenie staje się nieaktualne i może być wydane nowe, odpowiadające aktualnemu stanowi prawnemu lub aktualnym faktom.

I. Zaświadczenie – charakterystyka pojęcia cz. 2

Według J. Langa zaświadczenie charakteryzuje się 5. cechami:

1. jest to akt przewidziany przepisem prawa,
2. jest wydawany na żądanie osoby, która się o niego ubiega,
3. osoba, ubiegająca się o wydanie zaświadczenia, musi wykazać swój interes prawny w uzyskaniu tego aktu,
4. jest to akt potwierdzający określone fakty lub stan prawny,
5. zaświadczenie jest wydawane przez organ administracji publicznej.

I. Zaświadczenie – charakterystyka pojęcia cz. 3

Wydawanie zaświadczeń w postępowaniu administracyjnym przewidują przepisy zawarte w art. 217 do art. 220 k.p.a. Przepisy te przewidują wydawanie zaświadczeń w dwóch przypadkach, po pierwsze - jeżeli urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa (art. 217 § 2 pkt 1, po drugie zaś - jeżeli dana osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego (art. 217 § 2 pkt 2. Z powyższego wynika więc, że zaświadczeniem w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego jest urzędowe potwierdzenie w formie pisemnej obiektywnie istniejącego (aktualnie lub w przeszłości) stanu rzeczy (faktycznego lub prawnego), dokonane przez organ administracji publicznej na żądanie zainteresowanej osoby, której interes oparty jest na prawie.

(vide: wyrok WSA w Warszawie z 16 lutego 2012 r., VI SA/Wa 1884/11, LEX nr 1146203)

I. Zaświadczenie – charakterystyka pojęcia cz. 4

Zaświadczenie jest aktem wiedzy, a nie woli organu i nie ma charakteru prawotwórczego, nie rozstrzyga żadnej sprawy, nie tworzy nowej sytuacji prawnej, ani też nie kształtuje bezpośrednio stosunku prawnego. Nie jest zatem dopuszczalne dokonywanie w trybie wydawania zaświadczeń jakichkolwiek ustaleń faktycznych i ocen prawnych niewynikających z prowadzonej przez organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu. Wydawanie zaświadczeń co do zasady jest oparte na danych posiadanych przez organ. Dopuszczalność przeprowadzenia przez organ postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 218 § 2 k.p.a. - tylko w koniecznym zakresie - oznacza, że może ono odnosić się do zbadania okoliczności wynikających z posiadanych przez organ ewidencji, rejestrów i innych danych, czy dane te odnoszą się do osoby wnioskodawcy, faktów, stanu prawnego, którego poświadczenia domaga się wnioskodawca.

Zaświadczenie jako czynność polegająca na urzędowym potwierdzeniu w formie pisemnej obiektywnie istniejącego (aktualnie lub w przeszłości) stanu rzeczy, dotyczącego faktów lub prawa, dokonana przez właściwy organ administracji publicznej. Istotne jest, że zaświadczenie stanowi jedynie przejaw wiedzy, a nie woli organu administracji publicznej (por. wyrok NSA z 1 lipca 2010 r., sygn. akt II OSK 594/10, Lex nr 597715), dokonywany w oparciu o posiadane rejestry i ewidencje. W judykaturze zgodnie podkreśla się, że nie jest dopuszczalne dokonywanie w trybie dotyczącym wydawania zaświadczeń czynienie jakichkolwiek ustaleń faktycznych i ocen prawnych niewynikających z prowadzonej przez organ ewidencji, rejestrów bądź innych danych znajdujących się w jego posiadaniu (por.m.in. wyrok NSA z 14 marca 2019 r., sygn. akt II OSK 1225/17).

(vide: wyrok WSA w Kielcach z dnia 15 listopada 2023 r., II SA/Ke 504/23, LEX nr 3646524)

I. Zaświadczenie – charakterystyka pojęcia cz. 5

BARDZO WAŻNE!

Zaświadczenie o milczącym załatwieniu sprawy potwierdza istnienie stanu prawnego, nie zaś stanu faktycznego. Stan prawny potwierdzony zaświadczeniem polega na tym, że z dniem wskazanym w zaświadczeniu organ administracji publicznej załatwił sprawę administracyjną w sposób milczący, uwzględniając w całości żądanie strony. W zaświadczeniu należy bowiem wskazać m.in. treść rozstrzygnięcia sprawy załatwionej milcząco. Treścią rozstrzygnięcia jest treść tożsama z żądaniem strony (ewentualnie treścią doprecyzowaną - art. 122c § 2). Co istotne, nie ma tu zastosowania art. 217 § 2 k.p.a., ponieważ strona, której sprawę załatwiono milcząco, może żądać wydania stosownego zaświadczenia bez konieczności wykazywania swojego interesu prawnego w urzędowym poświadczeniu milczącego załatwienia sprawy ani też wskazywania przepisu prawa, który wymaga urzędowego potwierdzenia, że sprawa została załatwiona milcząco. Organ administracji publicznej nie może zatem odmówić wydania zaświadczenia na tej podstawie, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 217 § 2 k.p.a.

(vide: wyrok WSA w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2021 r., VI SA/Wa 2150/20, LEX nr 3199972)

I. Wszczęcie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia

- Zgodnie z art. 217 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej wydaje zaświadczenie **na żądanie osoby ubiegającej się o zaświadczenie**. Oznacza to, że postępowanie w sprawie wydania zaświadczenia wszczyna się wyłącznie na wniosek podmiotu!
- Żądanie może być wniesione w formie podania, o którym mowa w art. 63 k.p.a., lub ustnie do protokołu.
- Podczas wnoszenia żądania organ powinien sprawdzić, czy żądający ma zdolność do czynności prawnych.
- Z dniem wniesienia żądania rozpoczyna się termin do wydania zaświadczenia. Zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. **zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni**.

I. Zakończenie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia cz. 1

Postępowanie to może się zakończyć:

- a. wydaniem zaświadczenia,**
- b. wydaniem postanowienia o odmowie wydania
zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej
przez osobę ubiegającą się o nie**

I. Zakończenie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia cz. 2

A. Wydanie zaświadczenia

- Zgodnie z art. 217 § 2 k.p.a. zaświadczenie wydaje się, jeżeli:
 - 1) urzędowego potwierdzenia określonych faktów lub stanu prawnego wymaga przepis prawa;
 - 2) osoba ubiega się o zaświadczenie ze względu na swój interes prawny w urzędowym potwierdzeniu określonych faktów lub stanu prawnego;
- Nadto, zgodnie z art. 218 § 1 k.p.a. w przypadkach, o których mowa w art. 217 § 2 pkt 2, organ administracji publicznej obowiązany jest wydać zaświadczenie, gdy chodzi o potwierdzenie faktów albo stanu prawnego, wynikających z prowadzonej przez ten organ ewidencji, rejestrów bądź z innych danych znajdujących się w jego posiadaniu;
- Zaświadczenie wydawane jest na piśmie;

UWAGA! Od wydanego zaświadczenia nie przysługuje żaden środek zaskarżenia! Podmiot może przeprowadzić przeciwdowód, złożyć skargę do organu wyższego stopnia albo zażądać nowego zaświadczenia.

I. Zakończenie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia cz. 3

A. Wydanie zaświadczenia – interes prawny

Interes prawny, o którym mowa w art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a. może być wywodzony zarówno z norm prawa materialnego, jak i przepisów procesowych. Zatem interes prawny ma osoba, która chce się posłużyć zaświadczeniem w postępowaniu wyjaśniającym w innej sprawie, z uwagi na zasadę udziału strony w postępowaniu dowodowym, w tym prawo do składania wniosków dowodowych.

(vide: wyrok WSA w Rzeszowie z 19 lipca 2022 r., II SA/Rz 279/22, LEX nr 3391387)

Pojęcie "interesu prawnego" użyte w przepisie art. 217 § 2 pkt 2 k.p.a. należy interpretować szeroko. Obejmuje ono każdą sytuację, w której uzyskanie urzędowego potwierdzenia określonego stanu faktycznego lub prawnego może, choćby hipotetycznie, wpłynąć na prawa lub obowiązki wnioskodawcy.

(vide: wyrok WSA w Olsztynie, II SA/Ol 191/22, LEX nr 3331320)

I. Zakończenie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia cz. 4

A. Wydanie zaświadczenia – termin na wydanie zaświadczenia

Po złożeniu wniosku o wydanie zaświadczenia strona powinna uzyskać zaświadczenie o żądanej treści albo postanowienie odmawiające wydania zaświadczenia bądź postanowienie o odmowie wydania zaświadczenia o żądanej treści. Termin na wydanie zaświadczenia lub jego odmowę określony w art. 217 § 3 k.p.a. stanowi lex specialis w stosunku do terminów wskazanych w art. 35 § 3 k.p.a. Oznacza to, że ogólne terminy na załatwienie sprawy przewidziane ustawą nie mogą być stosowne nawet odpowiednio.

(vide: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 30 stycznia 2024 r., I SAB/Wr 224/23, LEX nr 3669439)

I. Zakończenie postępowania w sprawie wydania zaświadczenia cz. 5

B. Wydanie postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie

- Zgodnie z art. 219 k.p.a. odmowa wydania zaświadczenia bądź zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie;
- Jest to szczególny rodzaj postanowienia i musi zawierać wszystkie elementy postanowienia zaskarżalnego zażaleniem,
- **Art. 124 k.p.a.[Elementy składowe postanowienia administracyjnego]**

§ 1. Postanowienie powinno zawierać: oznaczenie organu administracji publicznej, datę jego wydania, oznaczenie strony lub stron albo innych osób biorących udział w postępowaniu, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego, oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jego wydania.

§ 2. Postanowienie powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, jeżeli służy na nie zażalenie lub skarga do sądu administracyjnego oraz gdy wydane zostało na skutek zażalenia na postanowienie.

I. Sposób wykonania obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych przy wydawaniu zaświadczeń

W postępowaniu w sprawie wydawania zaświadczeń organ ma podobne obowiązki informacyjne, jak w postępowaniu jurysdykcyjnym. Na podstawie art. 1 pkt 10 z.k.p.a.2019 dodano bowiem w Kodeksie postępowania administracyjnego **art. 217a**, w świetle którego **organ administracji publicznej przekazuje informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 RODO, przy pierwszej czynności skierowanej do strony, chyba że strona posiada te informacje, a ich zakres lub treść nie uległy zmianie**. Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie wydawania zaświadczeń informacja taka winna być dokonana bądź w momencie wniesienia podania do protokołu, bądź przy jakiegokolwiek pierwszej czynności. Może ona przybierać różne formy. Najczęściej informowanie będzie dokonywane tym samym sposobem, jakim odbywa się zbieranie danych. Przybierać będzie zatem formę pisemnego przedłożenia podmiotowi danych kompletu informacji bądź zamieszczania w formularzu wypełnianym przez podmiot danych, bądź ujęcia w piśmie informacyjnym, itp. (por. *Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Sakowska-Baryła, Warszawa 2018, s. 207–220).

I. Ograniczenia w sprawie żądania zaświadczenia cz. 1

Art. 220 § 1 k.p.a.: Organ administracji publicznej nie może żądać zaświadczenia ani oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego, jeżeli:

- 1) znane są one organowi z urzędu;
- 2) możliwe są do ustalenia przez organ na podstawie:
 - a) posiadanych przez niego ewidencji, rejestrów lub innych danych,
 - b) rejestrów publicznych posiadanych przez inne podmioty publiczne, do których organ ma dostęp w drodze elektronicznej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - c) wymiany informacji z innym podmiotem publicznym na zasadach określonych w przepisach o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne,
 - d) przedstawionych przez zainteresowanego do wglądu dokumentów urzędowych (dowodu osobistego, dowodów rejestracyjnych i innych).

§ 2. Organ administracji publicznej żądający od strony lub innego uczestnika postępowania zaświadczenia albo oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jest obowiązany wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia tych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia albo oświadczenia.

I. Ograniczenia w sprawie żądania zaświadczenia cz. 2

Art. 220 k.p.a.

§ 3. Jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania nie może uzyskać utrwalonego w postaci elektronicznej zaświadczenia wymaganego do potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu wydanego przez podmiot publiczny w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, jak również potwierdzenia uiszczenia opłat i kosztów postępowania, strona lub inny uczestnik postępowania może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej przez wnoszącego, przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego podpisu zaufanego albo podpisu osobistego.

§ 4. Organ administracji publicznej może żądać przedłożenia oryginału zaświadczenia, innego dokumentu lub potwierdzenia uiszczenia opłat i kosztów postępowania, o których mowa w § 3, o ile złożona kopia nie pozwala na weryfikację autentyczności oraz integralności lub jeżeli jest to uzasadnione innymi okolicznościami sprawy.

§ 5. Strona lub inny uczestnik postępowania przechowują zaświadczenie, inny dokument lub potwierdzenie uiszczenia opłat i kosztów postępowania, o których mowa w § 3, do dnia, w którym decyzja kończąca postępowanie stała się ostateczna.

II. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków – przepisy ogólne cz. 1

Art. 221. [Prawo składania skarg i wniosków]

§ 1. Zagwarantowane każdemu w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo składania skarg i wniosków do organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, organów samorządowych jednostek organizacyjnych oraz do organizacji i instytucji społecznych realizowane jest na zasadach określonych przepisami niniejszego działu.

§ 2. Skargi i wnioski mogą być składane do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

§ 3. **Skargi i wnioski można składać w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą.**

II. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków – przepisy ogólne cz. 2

Art. 222. [Kwalifikowanie pisma według treści]

O tym, czy pismo jest skargą albo wnioskiem, decyduje treść pisma, a nie jego forma zewnętrzna!

Art. 223. [Właściwość organów. Odpowiedzialność pracownika]

§ 1. Organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych - rozpatrują oraz załatwiają skargi i wnioski **w ramach swojej właściwości.**

§ 2. Pracownik organu państwowego, pracownik samorządowy oraz organu organizacji społecznej, winny niewłaściwego i nieterminowego załatwiania skarg i wniosków, podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa.

Art. 224. [Zakres pojęcia organu państwowego]

Ilekroć w przepisach niniejszego działu jest mowa o organach państwowych - **rozumie się przez to także organy przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych.**

II. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków – przepisy ogólne cz. 3

Art. 225. [Ochrona skarżącego]

§ 1. Nikt nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu złożenia skargi lub wniosku albo z powodu dostarczenia materiału do publikacji o znamionach skargi lub wniosku, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych.

§ 2. Organy państwowe, organy jednostek samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych są obowiązane **przeciwdziałać hamowaniu krytyki i innym działaniom ograniczającym prawo do składania skarg i wniosków lub dostarczania informacji - do publikacji - o znamionach skargi lub wniosku.**

II. Postępowanie w sprawie skarg i wniosków – przepisy ogólne cz. 4

W postępowaniu w sprawie skarg i wniosków organy mają zbliżone obowiązki informacyjne, jak w postępowaniu jurysdykcyjnym. W związku z art. 1 pkt 11 z.k.p.a.2019 dodano bowiem w Kodeksie postępowania administracyjnego art. 226a, na podstawie którego **organy właściwe w sprawach skarg i wniosków przekazują informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 RODO, skarżącemu lub wnioskodawcy przy pierwszej czynności skierowanej do tych osób.** Oznacza to, że w postępowaniu w sprawie skarg i wniosków informacja taka winna być dokonana bądź w momencie wniesienia podania do protokołu, bądź przy jakiegokolwiek pierwszej czynności. Metody informowania mogą przy tym przybierać różną postać. Z reguły będą one przybierać taką samą postać w jakiej odbywało się zbieranie danych. Najczęściej zatem będzie to forma pisemnego przedłożenia podmiotowi danych kompletu informacji wynikających z art. 13 RODO. Może to jednak przybierać także inne formy, np. informacji zamieszczanych w formularzu przedstawianym skarżącemu itp. (*vide: Ogólne rozporządzenie o ochronie danych osobowych. Komentarz*, red. M. Sakowska-Baryła, Warszawa 2018, s. 207–220).

II. Postępowanie w sprawie skargi a postępowanie w sprawie wniosku

- K.p.a. reguluje tryb postępowania w sprawie skargi powszechnej (art. 227-240 k.p.a.);
- Regulacja postępowania w sprawie wniosku polega na uregulowaniu odmienności tego postępowania, a w pozostałym zakresie na odpowiednim stosowaniu przepisów o postępowaniu w sprawach skargi powszechnej.

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Wyróżnia się trzy stadia postępowania skargowo-wnioskowego:

- wszczęcie postępowania i kontrola wstępna skargi/wniosku,
- rozpoznanie i załatwienie skargi/wniosku,
- zawiadomienie zainteresowanych podmiotów.

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Zakres podmiotowy postępowania skargowo-wnioskowego

- **Art. 2.** Kodeks postępowania administracyjnego normuje ponadto postępowanie w sprawie skarg i wniosków (Dział VIII) **przed organami państwowymi, organami jednostek samorządu terytorialnego oraz przed organami organizacji społecznych.**
- **Skargi i wnioski mogą być wnoszone także do organów prawodawczych czy sądów,**
- **Skarżącym/wnioskodawcą może być każdy. Należy również pamiętać o instytucji podmiotów pośredniczących.**

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Zakres podmiotowy postępowania skargowo-wnioskowego:

Art. 3. [Wyłączenia spod mocy obowiązującej Kodeksu]

§ 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

1) postępowania w sprawach karnych skarbowych;

2) spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.), z wyjątkiem przepisów działów IV i VIII.

§ 2. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się również do postępowania w sprawach:

(...)

4) należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 3. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się także do postępowania w sprawach wynikających z:

1) nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami państwowymi i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,

2) podległości służbowej pracowników organów i jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 4. **Do postępowania w sprawach wymienionych w § 1, 2 i 3 pkt 2 stosuje się jednak przepisy działu VIII.**

§ 5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozciągnąć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w całości lub w części na postępowania w sprawach wymienionych w § 2.

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Zakres przedmiotowy:

Art. 227. [Przedmiot skargi]

Przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw.

Art. 241. [Przedmiot wniosku]

Przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Przepis art. 227 k.p.a. zawiera przykładowe wyliczenie okoliczności, które mogą być przedmiotem skargi. Podkreślić należy, iż uregulowanie to należy rozpatrywać w kontekście art. 221 § 1 i 2 k.p.a., który określa krąg ich adresatów. Przedmiotem skargi może być zatem każda negatywna ocena działalności podmiotu powołanego do wykonywania zadań państwa lub innego podmiotu, np. organizacji społecznej, któremu zlecono zadania z zakresu administracji publicznej, oraz ich pracowników i funkcjonariuszy.

(vide: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 2 listopada 2023 r., II SAB/GI 107/23, LEX nr 3630263)

W ocenie Sądu ani wykładnia językowa (zwrot: "w szczególności"), ani wykładnia celowościowa, nie wyłączają z kategorii wniosku w rozumieniu art. 241 k.p.a. podania o zmianę uchwały dotyczącej studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Chodzi tu przecież o działania przyszłe, których podjęcia oczekuje autor wniosku (tj. wszczęcie procedury zmiany studium), a nadto dotyczące ochrony własności. To, że autor wniosku nie musi się legitymować interesem prawnym (wniosek jest tzw. środkiem powszechnym), nie oznacza przecież, że osoba składająca dany wniosek do rady miasta nie może działać we własnym interesie prawnym lub faktycznym. Prawo tego nie zabrania. Wykładając art. 241 k.p.a. należy przy tym przyjmować szeroką definicję wniosku, albowiem prawo do składania wniosków jest uprawnieniem gwarantowanym w Konstytucji RP (art. 63).

(vide: wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 marca 2018 r., IV SA/Wa 3150/17, LEX nr 2991182)

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Zakres przedmiotowy:

Uwaga! To treść pisma wskazuje na jego charakter jako skargi lub wniosku, a nie jego nazwa. W związku z tym ze względu na swoją treść pismo skierowane do organu może być:

- skargą,
- wnioskiem,
- procesową czynnością strony lub uczestnika postępowania administracyjnego, regulowaną przepisami k.p.a. lub o.p.,
- procesową czynnością podmiotu innego postępowania sądowego lub administracyjnego lub postępowania o jeszcze innym charakterze.

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Skarga wniesiona w trybie art. 227 k.p.a. jest odformalizowanym środkiem obrony i ochrony różnych interesów jednostki, których naruszenie nie daje podstaw do żądania wszczęcia postępowania administracyjnego. Skargi te są załatwiane w samodzielnym, jednoinstancyjnym postępowaniu uproszczonym, kończącym się czynnością materialno-techniczną (zawiadomieniem o sposobie załatwienia sprawy będącej przedmiotem skargi). W postępowaniu tym nie rozstrzyga się konkretnej sprawy administracyjnej, nie jest wydawany akt administracyjny, ani dokonywana czynność z zakresu administracji publicznej dotycząca uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa. Zainteresowanemu podmiotowi nie przysługuje prawo do zaskarżenia niesatysfakcjonującej odpowiedzi.

(vide: wyrok WSA w Lublinie z 28 lipca 2021 r., III SA/Lu 428/21, LEX nr 3210732)

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

W postępowaniu skargowym i wnioskowym, uregulowanym w Dziale VIII k.p.a., nie rozstrzyga się konkretnej sprawy administracyjnej, w konsekwencji nie kończy się ono wydaniem decyzji administracyjnej ani innym aktem wymienionym w art. 3 § 2 p.p.s.a. Tryb wnioskowy (Dział VIII rozdział 3, art. 241-247 k.p.a.) jest bowiem samodzielny, jednoinstancyjnym postępowaniem o charakterze uproszczonym, które kończy się czynnością materialno-techniczną, tj. zawiadomieniem o sposobie załatwienia wniosku. Wnioskodawcy niezadowolonemu ze sposobu załatwienia wniosku służy, zgodnie z art. 246 § 1 k.p.a. prawo wniesienia skargi w trybie określonym w Dziale VIII rozdziale 2 k.p.a. nie zaś skargi-jak to mylnie wywiódł skarżący-do sądu administracyjnego.

(vide: wyrok WSA w Szczecinie z 22 maja 2019 r., II SAB/Sz 34/19, LEX nr 2680188)

II. Postępowanie skargowo-wnioskowe

Tryb skargowo-wnioskowy (art. 221 i nast.k.p.a.) jest jednoinstancyjnym postępowaniem o charakterze uproszczonym, którego zakończenie, czyli zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi, nie daje podstaw do uruchomienia dalszego trybu instancyjnego, a więc nie tylko postępowania odwoławczego, ale także postępowania sądowoadministracyjnego.

(vide: postanowienie WSA w Warszawie z dnia 12 listopada 2019 r., VII SA/Wa 2280/19, LEX nr 3072802)

II. Konkurencyjność postępowania skargowego a postępowania jurysdykcyjnego? (1)

- **Postępowanie skargowe i postępowanie jurysdykcyjne nie są wobec siebie konkurencyjne!**

Dlaczego?

- **Art. 233. [Skarga w sprawie indywidualnej]**

Skarga w sprawie indywidualnej, która nie była i nie jest przedmiotem postępowania administracyjnego, powoduje wszczęcie postępowania, jeżeli została złożona przez stronę. Jeżeli skarga taka pochodzi od innej osoby, może spowodować wszczęcie postępowania administracyjnego z urzędu, chyba że przepisy wymagają do wszczęcia postępowania żądania strony.

„Przepis art. 233 k.p.a. wyraźnie wyłącza załatwianie pism obywateli w ramach instytucji skarg i wniosków, jeśli dotyczą one spraw indywidualnych i pochodzą od strony; pismo takie wszczyna postępowanie administracyjne z dniem doręczenia organowi administracji państwowej.”

(vide: wyrok WSA w Lublinie z dnia 9 grudnia 2008 r., III SAB/Lu 12/08, LEX nr 541789)

- **Art. 234. [Skutki czynności procesowej w formie skargi]**

W sprawie, w której toczy się postępowanie administracyjne:

- 1) skarga złożona przez stronę podlega rozpatrzeniu w toku postępowania, zgodnie z przepisami kodeksu;
- 2) skarga pochodząca od innych osób stanowi materiał, który organ prowadzący postępowanie powinien rozpatrzyć z urzędu.

- **Art. 235. [Skarga a ostateczna decyzja administracyjna]**

§ 1. Skargę w sprawie, w której wydano decyzję ostateczną, uważa się zależnie od jej treści za żądanie wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylenia lub zmiany, które może być uwzględnione, z zastrzeżeniem art. 16 § 1 zdanie drugie.

II. Konkurencyjność postępowania skargowego a postępowania jurysdykcyjnego? (2)

- **Postępowanie skargowe i postępowanie jurysdykcyjne nie są wobec siebie konkurencyjne!**

Dlaczego?

Art. 236. [Właściwość organu; wyłączenie dostępu do informacji o źródle danych osobowych]

§ 1. W przypadkach określonych w art. 233 i 234 organem właściwym do rozpatrzenia skargi jest organ uprawniony do wszczęcia postępowania lub organ, przed którym toczy się postępowanie, a w przypadkach określonych w art. 235 - organ właściwy do wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo do jej uchylenia lub zmiany.

§ 2. W przypadku wszczęcia albo wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji, jej uchylenia albo zmiany na skutek skargi, o której mowa w art. 233 zdanie drugie, art. 234 pkt 2 lub art. 235, w stosunku do strony i uczestnika postępowania przepisu art. 15 ust. 1 lit. g rozporządzenia 2016/679 nie stosuje się.

§ 3. Na każdym etapie postępowania, o którym mowa w § 2, skarżący może zezwolić organowi na udostępnienie swoich danych stronie postępowania.

II. Konkurencyjność postępowania skargowego a postępowania jurysdykcyjnego? (3)

- **Postępowanie skargowe i postępowanie jurysdykcyjne nie są wobec siebie konkurencyjne!**

Dlaczego?

Art. 240. [Skarga i inne procedury]

Gdy skarga dotyczy sprawy, która nie podlega rozpatrzeniu według przepisów kodeksu (art. 3 § 1 i 2) albo nie należy do właściwości organów administracji publicznej, przepisy art. 233-239 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że w miejsce pozostałych przepisów kodeksu stosuje się przepisy postępowania właściwego dla danej sprawy.

II. Właściwość organów w postępowaniu skargowo-wnioskowym (1)

- **Art. 228. [Właściwość przy wnoszeniu skargi]**

Skargi składa się do organów właściwych do ich rozpatrzenia.

- **Ważne!** Do ustalenia właściwości organów należy stosować przepisy prawa materialnego. W przypadku organizacji społecznych będą to przepisy regulujące ich byt prawny, działalność, wykonywanie zleconych zadań administracyjnych, a także przepisy statutowe.
- **Zasada ogólna dotycząca właściwości:** właściwym do rozpatrzenia skargi na wykonywanie zadań lub na działalność organu rządowego lub jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego jest właściwy organ nadzoru lub organ nadrzędny w strukturze organizacyjnej.

II. Właściwość organów w postępowaniu skargowo-wnioskowym (2)

Art. 229. [Pomocnicze określenie właściwości organów]

Jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrywania skarg, jest organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności:

- 1) rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa - wojewoda, a w zakresie spraw finansowych - regionalna izba obrachunkowa;
- 2) organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych w sprawach należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej - wojewoda lub organ wyższego stopnia;
- 3) wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 - rada gminy;
- 4) zarządu powiatu oraz starosty, a także kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 - rada powiatu;
- 5) zarządu i marszałka województwa, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 - sejmik województwa;
- 6) wojewody w sprawach podlegających rozpatrzeniu według kodeksu - właściwy minister, a w innych sprawach - Prezes Rady Ministrów;
- 7) innego organu administracji rządowej, organu przedsiębiorstwa państwowego lub innej państwowej jednostki organizacyjnej - organ wyższego stopnia lub sprawujący bezpośredni nadzór;
- 8) ministra - Prezes Rady Ministrów;
- 8a) konsula - minister właściwy do spraw zagranicznych;
- 9) organu centralnego i jego kierownika - organ, któremu podlega.

II. Właściwość organów w postępowaniu skargowo-wnioskowym

(3)

Art. 230. [Właściwość do rozpatrywania skarg na organizacje społeczne]

Do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań i działalności organizacji społecznej właściwy jest organ bezpośrednio wyższego stopnia tej organizacji, a w stosunku do organu naczelnego organizacji - Prezes Rady Ministrów lub właściwi ministrowie sprawujący nadzór nad działalnością tej organizacji.

Art. 231. [Obowiązek przekazania skargi właściwemu organowi]

§ 1. Jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając równocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ.

§ 2. Informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, w zakresie danych przetwarzanych przez organ przekazujący skargę, dołącza się do zawiadomienia o przekazaniu skargi.

Art. 232. [Przekazanie skargi organowi niższego stopnia]

§ 1. Organ właściwy do rozpatrzenia skargi może ją przekazać do załatwienia organowi niższego stopnia, o ile skarga nie zawiera zarzutów dotyczących działalności tego organu.

§ 2. Skargę na pracownika można przekazać do załatwienia również jego przełożonemu służbowemu, z obowiązkiem zawiadomienia organu właściwego do rozpatrzenia skargi o sposobie jej załatwienia.

§ 3. O przekazaniu skargi zawiadamia się równocześnie skarżącego.

II. Skarżący/Wnioskodawca

- Zgodnie z **art. 221 § 1 k.p.a.** uprawnionym do wniesienia skargi/ wniosku jest **KAŻDY**,
- Warto też wskazać, że zgodnie z **art. 63 Konstytucji RP** każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.
- **Legitymacja do wniesienia skargi/wniosku nie można być uzależniona od posiadania interesu prawnego, zdolności do czynności prawnych, polskiego obywatelstwa. Uprawnionym może być każdy człowiek, który ma faktyczną możliwość wyrażenia i wniesienia w wymaganej formie skargi/wniosku.**

II. Podmioty pośredniczące (1)

Art. 237. Posłowie na Sejm, senatorowie i radni

§ 2. Posłowie na Sejm, senatorowie i radni, którzy wnieśli skargę we własnym imieniu albo przekazali do załatwienia skargę innej osoby, powinni być zawiadomieni o sposobie załatwienia skargi, a gdy jej załatwienie wymaga zebrania dowodów, informacji lub wyjaśnień - także o stanie rozpatrzenia skargi, najpóźniej w terminie czternastu dni od dnia jej wniesienia albo przekazania.

II. Podmioty pośredniczące (2)

Art. 248. [Rozpoznanie skarg i wniosków przekazanych przez redakcje prasowe, radiowe i telewizyjne]

§ 1. Skargi i wnioski przekazane przez **redakcje prasowe, radiowe i telewizyjne** do organów właściwych w myśl art. 228-230 i 242 podlegają rozpatrzeniu i załatwieniu w trybie określonym w przepisach rozdziałów 2 i 3 niniejszego działu.

§ 2. Właściwy organ zawiadamia w przepisany terminie o sposobie załatwienia skargi lub wniosku albo o ich przekazaniu innemu organowi w celu załatwienia również redakcję, jeżeli zażądała takiego zawiadomienia.

II. Podmioty pośredniczące (3)

Art. 249. [Skargi i wnioski przekazane przez organizacje społeczne]

Przepis art. 248 stosuje się odpowiednio do skarg i wniosków przekazanych przez organizacje społeczne do organów właściwych w myśl art. 228-230 oraz art. 242.

(...)

Art. 251. [Krytyka prasowa]

Przepisy art. 237 § 4 oraz art. 245 i 246 stosuje się odpowiednio do redakcji prasowej, która opublikowała i przesłała do właściwego organu administracji publicznej artykuł, notatkę lub inną wiadomość, w trybie przewidzianym w niniejszym rozdziale.

II. Forma skargi/wniosku

- Skargę/wniosek można wnieść na piśmie, telegrafem, za pomocą dalekopisu, ustnie do protokołu, pocztą elektroniczną;
- Wymagania formalne stawiane skardze/wnioskowi są minimalne. Wystarczy podanie danych o wnoszącym (imię, nazwisko, nazwa, adres) oraz wskazanie treści skargi/wniosku;
- **Skargi/wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy podmiotu) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania w aktach sprawy.**

II. Przyjmowanie skarg i wniosków (1)

Art. 253. [Organizacja przyjmowania skarg i wniosków]

§ 1. Organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych obowiązane są przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków w ustalonych przez siebie dniach i godzinach.

§ 2. Kierownicy organów wymienionych w § 1 lub wyznaczeni przez nich zastępcy obowiązani są przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków co najmniej raz w tygodniu.

§ 3. Dni i godziny przyjęć powinny być dostosowane do potrzeb ludności, przy czym przynajmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny się odbywać w ustalonym dniu po godzinach pracy.

§ 4. Informacja o dniach i godzinach przyjęć powinna być wywieszona na widocznym miejscu w siedzibie danej jednostki organizacyjnej oraz w podporządkowanych jej jednostkach organizacyjnych.

§ 5. Prezes Rady Ministrów lub właściwy minister oraz naczelny organ organizacji społecznej mogą ustalać sposób, dni i godziny przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków przez podporządkowane im organy i jednostki organizacyjne.

II. Przyjmowanie skarg i wniosków (2)

Art. 254. [Obowiązek rejestracji i przechowywania skarg i wniosków]

Skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne **dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.**

Art. 256. [Wyłączenie pracownika]

Pracownik, który otrzymał skargę dotyczącą jego działalności, obowiązany jest przekazać ją niezwłocznie swojemu przełożonemu służbowemu.

II. Badanie wstępne skargi/wniosku

- **Postępowanie w sprawie skarg/wniosków nigdy nie jest wszczynane z urzędu;**
- Badanie skargi/wniosku pod względem formalnym sprowadza się do ustalenia, czy zawierają one dane o osobie ją składającej, tak by możliwy był dalszy kontakt z tą osobą w toku postępowania,
- Badanie treści skargi/wniosku odbywa się po wszczęciu postępowania,
- Organ administracji publicznej może wymagać od składającego złożenia dodatkowych wyjaśnień/uzupełnienia skargi/wniosku w celu dokładniejszego ustalenia jej przedmiotu.

II. Odrzucenie skargi

Odrzucenie skargi następuje, wtedy gdy:

- przedmiot skargi wykracza poza zakres spraw skargowych, czyli w ogóle nie dotyczy działania organów władzy publicznej lub zadań z zakresu administracji publicznej zleconych organizacjom społecznym,
- skarga nie jest wyrazem woli skarżącego, bo nie ma on zdolności do jej wyrażenia i popierania,
- z treści skargi nie wynika istnienie jakiegokolwiek interesu skarżącego,
- W tej samej sprawie toczy się już postępowanie skargowe.

Uwaga! Stwierdzenie jednej z powyżej wymienionych okoliczności skutkuje zakończeniem postępowania skargowego bez podejmowania dalszych czynności. Należy o tym fakcie zawiadomić skarżącego.

II. Termin rozpatrzenia skargi/wniosku (1)

A. Termin rozpoznania skargi:

◦ Art. 237. [Sposób i termin załatwiania skargi]

§ 1. Organ właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.

§ 2. Posłowie na Sejm, senatorowie i radni, którzy wnieśli skargę we własnym imieniu albo przekazali do załatwienia skargę innej osoby, powinni być zawiadomieni o sposobie załatwienia skargi, a gdy jej załatwienie wymaga zebrania dowodów, informacji lub wyjaśnień - także o stanie rozpatrzenia skargi, najpóźniej w terminie czternastu dni od dnia jej wniesienia albo przekazania.

§ 3. O sposobie załatwienia skargi zawiadamia się skarżącego.

§ 4. W razie niez załatwienia skargi w terminie określonym w § 1 stosuje się przepisy art. 36-38.

II. Termin rozpatrzenia skargi/wniosku (2)

B. Termin rozpoznania wniosku:

Art. 244. [Termin i sposób załatwiania wniosku]

§ 1. W sprawie terminu załatwiania wniosków stosuje się przepis art. 237 § 1.

§ 2. O sposobie załatwienia wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.

Art. 245. [Przedłużenie terminu załatwienia wniosku]

W razie niemożności załatwienia wniosku w terminie określonym w art. 244 właściwy organ obowiązany jest w tym terminie zawiadomić wnioskodawcę o czynnościach podjętych w celu rozpatrzenia wniosku oraz o przewidywanym terminie załatwienia wniosku.

Art. 246. [Skarga na sposób załatwienia wniosku]

§ 1. Wnioskodawcy niezadowolonemu ze sposobu załatwienia wniosku służy prawo wniesienia skargi w trybie określonym w rozdziale 2 niniejszego działu.

§ 2. Wnioskodawcy służy prawo wniesienia skargi w przypadku niezakończoności wniosku w terminie określonym w art. 244 albo wskazanym w zawiadomieniu (art. 245).

II. Rozpoznanie skargi/wniosku

- W stadium rozpoznania i załatwienia skargi/wniosku organ musi ustosunkować się do zagadnienia załatwienia skargi/wniosku oraz kwestii załatwienia sprawy, będącej przedmiotem skargi/wniosku;
- załatwienie skargi/wniosku następuje w postępowaniu skargowym/wnioskowym;
- **załatwienie sprawy, będącej przedmiotem skargi/wniosku, może przybierać różną postać**, np. organ, rozpatrujący skargę lub wniosek, może, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, wydać polecenie lub podjąć inne stosowne środki, w celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz przyczyn ich powstawania,
- załatwienie skargi/wniosku pod względem proceduralnym następuje przez przygotowanie danych o rozstrzygnięciach, które powinny być zamieszczone w zawiadomieniu jako uwidocznienie wyniku postępowania.

II. Zawiadomienie zainteresowanych (1)

Art. 238. [Zawiadomienie o załatwieniu skargi]

§1. Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239.

§2. W zawiadomieniu, o którym mowa w § 1, w jednostkach organizacyjnych resortu obrony narodowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego oraz Centralnego Biura Antykorupcyjnego można pominąć imię i nazwisko osoby upoważnionej do załatwienia skargi.

II. Zawiadomienie zainteresowanych (2)

- Organ ma obowiązek wysłać zawiadomienie do osoby, która złożyła skargę/wniosek;
- **Zawiadomienie nie jest aktem administracyjnym ani orzeczeniem sądowym!**
- **Zawiadomienie stanowi dokument urzędowy, stwierdzający określony stan faktyczny lub prawny, sporządzony w wyniku czynności faktycznych lub prawnych, najczęściej wewnętrznych, przeprowadzonych przez organ państwowy/społeczny na skutek skargi/wniosku;**
- **O załatwieniu skargi/wniosku należy zawiadomić również podmioty pośredniczące w ich wniesieniu:**
 - ✓ **obligatoryjnie:** posła na Sejm, senatora lub radnego, organ, który przekazał skargę na pracownika do rozpatrzenia jego przełożonemu,
 - ✓ **na żądanie:** redakcję środków masowej informacji lub organizację społeczną, organ, który przekazał skargę/wniosek do rozpatrzenia.

II. Zawiadomienie zainteresowanych (3)

Wniesiona w oparciu o art. 227 k.p.a. skarga uruchamia jednoinstancyjne postępowanie administracyjne o charakterze uproszczonym, kończące się czynnością faktyczną - zawiadomieniem o sposobie załatwienia skargi, o którym mowa w art. 238 k.p.a., które stanowi prawną formę działania organu administracji publicznej. Jeżeli natomiast organem właściwym do rozpoznania skargi jest organ stanowiący gminy, wówczas zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi przybiera formę uchwały. Taka forma wynika ze specyfiki działania organów kolegialnych. Sąd administracyjny nie jest uprawniony do oceny prawidłowości prowadzonego postępowania skargowego, w tym ich "efektów" - zawiadomień o sposobie załatwienia skargi (art. 238 k.p.a.), ani uchwał w sprawie rozpatrzenia skargi, jeżeli organem, do którego została skierowana taka skarga jest rada gminy.

(vide: postanowienie WSA w Warszawie z dnia 21 stycznia 2021 r., II SA/Wa 2148/20, LEX nr 3115915)

II. II instancja w postępowaniu skargowo-wnioskowym?

Postępowanie skargowo-wnioskowe jest jednoinstancyjne! Podmiot niezadowolony z załatwienia skargi/wniosku może wnieść nową skargę w postępowaniu skargowym. W nowej skardze należy wskazać nowe okoliczności. Jeżeli ich nie ma, właściwy organ w aktach sprawy zamieszcza adnotację o podtrzymaniu swojego stanowiska, o czym nie musi zawiadomić skarżącego.

II. II instancja w postępowaniu skargowo-wnioskowym?

*Zawiadomienie zawierało pouczenie, że zgodnie z treścią art. 239 § 1 k.p.a. w przypadku, gdy skarga w wyniku jej rozpatrzenia została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący skargę ponowił bez wskazania nowych okoliczności, organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego. **Już tylko z treści samego pouczenia zawartego w zawiadomieniu (art. 239 § 1 k.p.a.) wynika zatem, że zawiadomienie to nie podlega skardze do sądu administracyjnego, może być natomiast podstawą nowej skargi w trybie skarg i wniosków (por. postanowienie NSA z dnia 13 lipca 1983 r., II SA 983/83, ONSA 1983/2, poz. 57).***

(vide: postanowienie WSA we Wrocławiu z dnia 16 lipca 2013 r., III SA/Wr 453/13, LEX nr 1659769)

II. Nadzór i kontrola w sprawach rozpatrywania skarg i wniosków

Art. 257. [Organy nadzoru zwierzchniego]

Zwierzchni nadzór nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków składanych do sądów sprawuje Krajowa Rada Sądownictwa, a do innych organów i jednostek organizacyjnych - Prezes Rady Ministrów.

Art. 258. [Organy nadzoru i kontroli]

§ 1. Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków sprawują:

- 1) ministrowie - gdy chodzi o skargi załatwiane przez ministerstwa i inne jednostki organizacyjne bezpośrednio podległe ministrowi;
- 2) właściwi rzeczowo ministrowie we współdziałaniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej - gdy chodzi o skargi załatwiane przez organy administracji rządowej;
- 3) terenowe organy administracji rządowej - gdy chodzi o skargi załatwiane przez jednostki organizacyjne nadzorowane przez te organy;
- 4) organy wyższego stopnia oraz właściwe organy naczelne - gdy chodzi o skargi załatwiane przez pozostałe organy państwowe i organy państwowych jednostek organizacyjnych;
- 5) Prezes Rady Ministrów i wojewodowie - gdy chodzi o skargi załatwiane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządowe jednostki organizacyjne.

§ 2. Nadzór i kontrolę nad przyjmowaniem i załatwianiem skarg i wniosków w organach organizacji społecznych sprawują statutowe organy nadzorcze tych organizacji oraz organy wyższego stopnia, zaś w organach naczelnych tych organizacji - organ administracji rządowej sprawujący nadzór nad działalnością danej organizacji.

Art. 259. [Okresowe oceny przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków]

§ 1. Organy, o których mowa w art. 258, dokonują okresowo, nie rzadziej niż raz na dwa lata, ocen przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków przez organy i jednostki organizacyjne poddane ich nadzorowi. (...)

§ 3. W wyniku przeprowadzonych kontroli oraz ocen organy wymienione w § 1 dążą do usunięcia przyczyn skarg oraz do pełnego wykorzystania wniosków w celu polepszenia działalności poszczególnych organów i innych państwowych jednostek organizacyjnych.

III. Dodatek: Uproszczone postępowanie administracyjne

Ważne! Postępowania uproszczonego nie wolno mylić z postępowaniami uproszczonymi o charakterze administracyjnym, do których należy postępowanie w przedmiocie wydawania zaświadczeń i postępowanie skargowo-wnioskowe. Przedmiotem postępowania uproszczonego jest rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy decyzją administracyjną.

Postępowanie to jest regulowane art. 163b-163g k.p.a.

III. Postępowanie uproszczone

Art. 163b. [Przesłanki załatwienia sprawy w administracyjnym postępowaniu uproszczonym]

§ 1. Organ administracji publicznej załatwia sprawę w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przepis szczególny tak stanowi.

§ 2. Postępowanie uproszczone może dotyczyć interesu prawnego lub obowiązku tylko jednej strony, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej. Przepisu art. 62 (współuczestnictwo formalne) nie stosuje się.

§ 3. W sprawie rozpoznawanej w postępowaniu uproszczonym stosuje się przepisy o milczącym załatwieniu sprawy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

III. Postępowanie uproszczone

Zakres przedmiotowy postępowania uproszczonego wyznaczony jest przepisami szczególnymi. Zgodnie z art. 163b § 1 postępowanie uproszczone jest dopuszczalne, jeżeli przepis szczególny tak stanowi. Wymaga to zatem ustalenia na podstawie regulacji w ustawach materialnych, czy w danej przedmiotowej sprawie przepis szczególny dopuszcza jej załatwienie w trybie uproszczonym. Takie rozwiązanie dopuszczające tryb uproszczony przyjęto w art. 39 ust. 7 ad ustawy z 21.3.1985 r. o drogach publicznych (...), stanowiąc: "Do decyzji, o której mowa w ust. 7, stosuje się przepisy działu II rozdziału 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów o milczącym załatwieniu sprawy". W postępowaniu w sprawie udostępniania przez zarządcę drogi kanału technologicznego na pisemny wniosek podmiotu zainteresowanego dopuszczone jest postępowanie uproszczone. Postępowanie uproszczone przyjęte jest w sprawach o wpis na listę stałych mediatorów prowadzonym przez prezesa sądu okręgowego. Zgodnie z art. 157b § 1a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych: "Do wpisu na listę stałych mediatorów stosuje się przepisy działu II rozdziału 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (...)". Postępowanie uproszczone przyjęto w sprawach wykorzystania pozatechnicznego stanowiącego strefę bezpośredniego oddziaływania morza i lądu na cel. Zgodnie z art. 37 ust. 1e ustawy z 21.3.1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej do postępowań w sprawie wykorzystania pasa technicznego do innego celu niż określony w art. 36 ust. 2 pkt 1, dotyczących: 1) rozpalania ogniska na plaży, 2) używania pojazdu silnikowego lub zaprzęgowego lub motoroweru, 3) przeprowadzenia imprez, uroczystości i ceremonii bez wznoszenia obiektów tymczasowych stosuje się przepisy działu II rozdziału 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego. W sprawach udzielenia pozwolenia na kierowanie stajnią wyścigową stosuje się, zgodnie z art. 21b ust. 3a ustawy z 18.1.2001 r. o wyścigach konnych przepisy działu II rozdziału 14 KPA.

III. Postępowanie uproszczone

Art. 163c. [Urzędowe formularze]

§ 1. W postępowaniu uproszczonym strona może wnieść podanie z wykorzystaniem urzędowego formularza, w którym wskazuje okoliczności mające znaczenie dla sprawy oraz przedstawia dowody wraz z żądaniem wszczęcia postępowania.

§ 2. Urzędowy formularz zawiera pouczenie o treści § 4.

§ 3. *(uchylony)*.

§ 4. W sprawie wszczętej na skutek podania złożonego z wykorzystaniem urzędowego formularza nie jest dopuszczalne późniejsze zgłaszanie przez stronę nowych żądań.

III. Postępowanie uproszczone

Art. 163d. [Odejście od trybu administracyjnego postępowania uproszczonego]

Jeżeli uwzględnienie nowych okoliczności powołanych przez stronę w toku postępowania jest istotne dla wyniku tego postępowania, a ich uwzględnienie doprowadzi do jego przedłużenia, organ administracji publicznej w dalszym ciągu prowadzi postępowanie z pominięciem przepisów niniejszego rozdziału, o czym niezwłocznie informuje stronę.

Art. 163e. [Ograniczone postępowanie dowodowe]

§ 1. Postępowanie dowodowe jest ograniczone do dowodów zgłoszonych przez stronę, łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania, oraz dowodów możliwych do ustalenia na podstawie danych, którymi dysponuje organ prowadzący postępowanie.

§ 2. W sprawach rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym nie stosuje się przepisu art. 81 (możność wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów).

III. Postępowanie uproszczone

Art. 163f. [Uzasadnienie decyzji administracyjnej wydanej w postępowaniu uproszczonym]

Uzasadnienie decyzji wydanej w postępowaniu uproszczonym może ograniczać się do wskazania faktów, które organ administracji publicznej uznał za udowodnione, oraz przytoczenia przepisów prawa stanowiących podstawę prawną decyzji.

Art. 163g. [Zaskarżanie postanowień wydanych w postępowaniu uproszczonym]

Postanowienia wydane w postępowaniu uproszczonym można zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji, z wyjątkiem postanowień wydanych po wydaniu decyzji, postanowień o zawieszeniu lub odmowie podjęcia zawieszzonego postępowania oraz postanowień, w odniesieniu do których możliwość ich zaskarżenia przewidują przepisy szczególne.

IV. Kazus na plus z aktywności

Upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych pracownik organu administracji publicznej wydał decyzję, z której strona postępowania była bardzo zadowolona, ponieważ rozstrzygnięcie w całości uwzględniało wnioski strony. Jednakże podczas osobistego składania przez stronę w trybie art. 127a k.p.a. oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania urzędnik skwitował działania strony słowami: „Ach, Wy, pier*** prywaciarze, ciągle Wam mało, jeszcze ręce wyciągacie po państwowe pieniądze!”. Strona postępowania poczuła się urażona zachowaniem pracownika.

Pytania:

1. Wskaż kroki prawne, które może podjąć strona w tej sprawie, mimo że pod względem merytorycznym decyzja jest dla niej korzystna i zrzekła się prawa do wniesienia odwołania. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do odpowiednich przepisów k.p.a.
2. Jakie konsekwencje można wyciągnąć w stosunku do urzędnika z powodu takiego zachowania?

Ocena zadania: Pełne prawidłowe rozwiązanie kazusu (poprawna odpowiedź na dwa pytania) – dwa plusy z aktywności, prawidłowa odpowiedź na jedno z pytań – jeden plus z aktywności. Termin nadsyłania odpowiedzi: 08 czerwca 2024 r.

Źródła

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775),
- B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, wyd. 18, Warszawa 2022,
- B. Adamiak, J. Borkowski, *Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne*, wyd. 20, Warszawa 2022,
- J. Rychlik (wybór orzecznictwa), *Kodeks postępowania administracyjnego. Orzecznictwo aplikanta*, wyd. 8, Warszawa 2020,
- J. Rychlik (wybór orzecznictwa), *Kodeks postępowania administracyjnego. Orzecznictwo aplikanta*, wyd. 10, Warszawa 2023,
- M. Wierzbowski (red.), *Postępowanie administracyjne, egzekucyjne i sądownoadministracyjne*, wyd. 2, Warszawa 2022.

DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ 😊